

do malih izjem sami židje; l. 1895. je bilo vpisanih 60 židovskih milijonarjev in 1500 manjših židov. Vse najboljše železnice na Avstrijskem, kakor na pr. južna, so židovske, dočim mora država za slabe na leto okoli 22 milijonov gld. plačevati, da primankljaj pokrije.

Trgovina je do malega v židovskih rokah. Na Dunaju kakor v drugih večjih mestih je pretežna večina firm, in med njimi največjih, židovskih; v Budapešti je na pr. 90% trgovin židovskih; tudi v manjših seliščih jih je od dne do dne več. In celo vojaštvo mora se Židom dati gultiti, ter jemati sodrgo, ki jo krščansko ljudstvo za svoje sinove Židom drago plačuje. Koliko procesov že je odkrilo take golufije! Koliko golufij pa ostane prikritih! Nazadnje še naj omenimo, da je avstrijska država Židom dolžna 4500 milij. gld., za katero posojilo ima vsako leto plačati čez 170 milij. gld. Zato pa je vlada in z njo vsa država od teh pijavk odvisna. Avstrija je, kakor znano, pred par leti uvedla zlato veljavo. Židje so se silno trudili, da bi v zbornici prodrla; in res je pri tej uvedbi le Rothschildov «Avstrijski kreditni zavod» imel čistega dobička 11.900.000 gld. Konservativci so že leta 1873. hoteli uvesti borzni davek. Tedaj je liberallec Keil djal: «Navezani smo na Rothschilda in zato ga ne smemo užaliti; sicer si povrne davek po obrestih za državni dolg mnogoterno.»

Kako je bilo mogoče, da so Židje v primerno kratki dobi dosegli tolike uspehe, dočim tudi kristjani ne držijo rok križem, na to vprašanje odgovoriti, nam danes ni več mogoče. Sicer pa ne vemo, ali ne bi zapadli državnemu pravdnistvu. Zato pa naj le, in sicer ne prvokrat, izrečemo svoje prepričanje, da bode morala biti avstrijskim zakonodajcem jedna izmed prvih skrbi, da store židovstvo po primernih zakonih, za Žide posebej izdanih, neškodljivo.

Trozveza.

Avstrija je zvezana sedaj z Nemčijo in Italijo. Da smo zvezani z Italijo, pač ni nobenega pomena. Italijansko vojaštvo se odlikuje najbolj v bežanju, notranje stanje Italije pa je gnjilo. Uboštvo, nezadovoljnost in upor so najvažnejši znaki italijanskega naroda. Tudi na zvezo z Nemčijo ne moremo biti ponosni, ker Nemčija ne pozna najvažnejše lastnosti, ki jo zahtevamo od prijatelja, zvestobe. Znano je, kako zahrbtno in tudi nam v škodo je sklenila Nemčija pogodbo z Rusijo. Zadnji čas se je Nemčija začela pri-

bliževati Franciji. In na Francoskem radi vidijo to približevanje. Govori se, in to ni nemogoče, da Nemčija koprne po zvezi z Rusijo in Francijo. Kadar se pa Nemci dogovorijo s Francozi, se Rusi ne bodo obotavljali, stopiti v zvezo tudi z Nemčijo; s Francijo pa so itak že v zvezi. Potem bo ostala Avstrija osamljena in oslajljena z razpadajočo Italijo. In to bi bil za našo državo hud udarec! Kako lahko bi se mi zvezali z Rusi in Francozi, da bi naši vplivni državniki le ne bili taki osebnih neprijatelji Ruske. Trozveza Avstrije, Ruske in Francije bila bi past, v kateri bi morala miška Nemčija plesati, kakor bi ji igrala trozveza.

Deželni zbori.

Dočim nekaj deželnih zborov že deluje, se bodo drugi zbrali še le 14. marca. Vsi deželni zbori, v katerih so zastopani Slovenci, čakati morajo tudi do 14. t. m. In zakaj to čakanje? Zaradi čeških Nemcev, ki ne bi radi vstopili v deželni zbor češki, da s tem nagajajo vladi, ki še vedno noče preklicati njim neljubih jezikovnih naredb. Sedaj pa je skoro gotovo, da Nemci ne bodo šli v dež. zbor češki, zato je vlada storila konec čakanju ter sklicala češki in večino drugih deželnih zborov. Vedno in vedno moramo opazovati, da se avstrijska politika suče največ okoli Češke, a na jug se tako rado pozablja. Nam to ne ugaja, a kaj si hočemo? Češka je velika, njeni poslanci se v državnem zboru ne morejo prezreti, vlada jih mora upoštevati. In ako hočemo, da se bo vlada bolj ozirala tudi na jug, združimo se s Hrvati, stvarimo si v Avstriji Jugoslavijo, koja bo naslonila avstrijsko politiko na obali adrijskega morja.

Deželni zbor štajarski.

Tudi naš deželni zbor bo začel dne 14. marca zborovati. Slovenski poslanci se bodo zborovanja udeležili. O čem se bo v deželnem zboru razpravljalo razven o proračunu, še danes ni natančneje znano. A slovenski volilci pričakujejo od svojih poslancev, da se bodo o vseh zadevah temeljito poučili ter posegali v razpravo, kjerkoli bo potrebno. Ne samo na nedostatke predlogov v narodnostnem oziru se je treba ozirati, ampak tudi drugi stvarni nedostatki se morajo šibati. Istotako pričakujejo volilci, da ne ostanemo samo pri platonični želji «Proč od Gradca», ampak da stopijo poslanci v tem oziru z dovršenimi predlogi pred nemške tovariše. Veseli nas, ker slišimo, da nekateri slovenski poslanci že resno proučujejo, kako uresničiti zahtevo «Proč od Gradca!»

bivam, zopet priden in miren; obide me potem splošna slabost in spravim se počivat; še ves drugi dan bil sem za nič in nekako omočen in malobrižen; ni mi bilo mar ne za jed ne za pijačo, sploh za ničesar ne, in se nisem brigal za ves svet več; samo trdne sklepe sem delal, da ne pojdem več na to grdo, hudobno morje, ako se srečno vrnem v Evropo; in vendar bi me zdaj že zopet mikalo, peljati se vun na širo no morjo ravan. Dobro je to, da ta bolezen ni nevarna, sicer pa dovolj nadležna; moram reči, da je pozneje, vsaj mene, mnogo bolj mučila vročinska bolezen ali mrzlica v vročih krajih na pr. v Kairi, v Jerihi in v Damasku. Neprijetno na ladiji je bilo najbolj to, ker se je od vseh strani slišalo javkanje in stokanje, ker je bila menda polovica romarjev na tak način bolana. Še huje je bilo med otokom ciprskim in Kreto, ko smo se že domu vračali; vzrok je bil ta, ker je bila ladija vsled porabljenega premoga in drugih rečij bolj lahka, kakor poprej, in je torej morala plesati, kakor so ji burni valovi in vetrovi piskali in godli; celo naš zdravnik je bil bolan; sicer nam je on naravnost povedal, da zoper to bolezen ni zdravila. V časnih je bilo pred kratkim brati, da se morská bolezen tistega ne loti, ki se prek želođa dobro prepaše. Meni se to verjetno zdi, ker sem opazil, da so se

nektre stisnjene gosposke ženske dobro in dolgo zoperstavljale tej morski nadlogi; toda pri tem načinu zdi se mi to neugodno, ker potem ne more človek dovolj jesti, kar se je dozdej vedno priporočalo kot najboljši pripomoček zoper to bolezen; drugače namreč telo preveč oslabi, ako nima želođa nikakega dela; tudi izmed naših romarjev so bili nekteri že celo ubogi in malosrčni in niso hoteli ničesar več okusiti; prositi in prisiliti smo jih morali, da so vzeli košček kruha in nekaj požirkov dobrega črnega vina; ne motim se, ako rečem, da je marsikteri romar v takih trenutkih obupal in mislil, da ne bo nikdar več videl svoje ljube domovine.

Ker že o boleznih govorim, omenim še nekaj; imeli smo na ladiji tudi pravega bolnika: baronica Liebig iz Dunaja, dasi bolena za plućnim katarom in eksudatom, hotela se je na vsak način udeležiti tega romanja (bila je tudi poleg pri zadnjem lurskem romanju); rekla je: če le Jeruzalem vidim, potem pa rada umrjem! Iz začetka je še šlo dobro, a potem je dobila plućno vnetje in zdravnik se je že sam bal, da bo umrla in da jo bomo pokopali v hladni, moker grob — v morje. A kaj se zgodi? odleglo ji je že na morju, še bolj v Egiptu in v Jeruzalemu je že bila skorej celo zdrava! V zahvalo za dobljeno zdravje najela je potem

Novo ministerstvo.

Na Španjskem so dobili novo ministerstvo, ker je prejšnje Sagastovo ministerstvo odstopilo vsled vseobčnega nezaupanja, posebno pa vsled posledic nesrečne ameriško-španjske vojske, pri koji tudi Sagasta ni nedolžen. Predsednik novega ministerstva je mož odločno katoliškega mišljenja Silvela. Prvi čin, katerega je storila nova vlada, je, da se ustavijo pokojnine vsem bivšim ministrom, katerih ni majhno število. S tem se dotičnim osebam ne stori posebna krivica, ker so si že toliko prihranili v teku svojega službovanja, da jih ne bo morila skrb za vsakdanji kruh.

Užaljen minister.

Zanimiv političen dogodek se je pripetil v Rimu v francoski cerkvi o priliki sv. maše zadušnice po pokojnem francoskem predsedniku Feliksu Fauru. Mrtvaški oder v cerkvi je blagoslovil papežev državni tajnik, kardinal Rampola. Ker sta v Rimu dva zastopnika francoske republike, jeden pri papežu, drugi pri italijanskem kralju, je bilo določeno, da zasede častnejši prostor na desni strani odra poslanik pri kralju, na levi strani pa poslanik na papeževem dvoru. Ko je kardinal Rampola završil mrtvaški obred, se je poslovil in poklonil najprej sv. Križu, potem francoskemu poslancu na papeževem dvoru, zatem poslancu na kraljevem dvoru. A tudi italijanski minister vnanjih zadev, prostozidar in nasprotnik cerkve Canevaro je bil navzoč. Njega pa kardinal ni hotel pozdraviti. Obrnil se je od njega proč in šel brez pozdrava mimo. Canevaro je bil vsled tega pred vsem občinstvom osramočen. V pikrih besedah je izrazil užaljenost. Francoska poslanika sta komaj pomirila razburkane valove v duši prostozidarja Canevara. Da sovražnike svete cerkve ponižáš, prosimo te, usliši nas.

Dopisi.

Od Sv. Križa pri Rogaški Slatini. (Volilni shod.)* Tukajšnje «Sl. kat. pol. društvo v Slatini» je zborovalo ob mnogobrojni udeležbi v nedeljo dne 12. febr. t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni g. F. Ogrizeka pri Sv. Križu. K zborovanju je bil povabljen tudi deželni poslanec dr. Fr. Jurtela, kateri je govoril o sedanjemu položaju Slovencev. V živi, jedrnat in razumljivi besedi je omenjal

* Vsled pomanjkanja prostora objavljamo poročilo šele danes. Ured.

sv. mašo, katero sem jaz pri Sv. Jakobu v Trstu opravil. Tudi neka druga romarica, ki je bila na očeh bolena, vrnila se je iz Jeruzalema zdrava domov! Vkljub temu bi pa vendar ne svetoval bolehnim osebam v Jeruzalem romati; sicer je naš najstarejši romar 84letni slovaški kmet vse težave dobro prestal, toda za navadno mora veljati to-le: Kdor ni zdrav ali je že znabit precej star, naj ne gre na tako daljno pot, ker romanje v Egipt in v sveto deželo je bolj težavno in nevarno, kakor sem si jaz sam poprej domišljal.

Ko so lansko jesen Tirołci (500 mož) v sv. deželo romali, še niso hoteli žensk na to božjo pot seboj vzeti, da bi jih nikjer ne motil slabotni spol; pri našem romanju so nas zares včasih ovirale, ker nas na pr. niso mogle dohajati na slabi cesti ali pa v hribih; sicer pa lahko rečem, da samo v Jeruzalem in Betlehem romati, tudi za ženske ni pretežavno; precej hudo je le na pr. potovati k mrtvem morju, k jezeru genezareškemu ali na goro Tabor itd. Drugih sitnob smo pač tudi nekaj imeli z gosposkimi ženskami; nektre take namreč hočejo, da bi se jim vse priklanalo, jim streglo; hočejo imeti posebne pravice, prve sedeže itd.; dobro, naj jim posvetni gospodje strežejo, ako hočejo; a duhovniku ni treba tako dvorljivemu ali galantnemu biti, ker je njegova čast za to pre-